

Duchowe przygotowanie do Światowych Dni Młodzieży w Lizbonie na podstawie orędzi papieża Franciszka z lat 2020-2022

Spiritual preparation for World Youth Day in Lisbon
based on Pope Francis' 2020-2022 messages

MARCIN PRZYWARA

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydział Teologiczny, Polska

mprzywara@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-1304-9885>

Abstract: For many years, World Youth Day has been one of the largest youth ministry initiatives in the Church. Each edition of this event touches on new problems and challenges of the young generation. In the article, the author briefly presents the history of World Youth Day and analyzes the content of Pope Francis' messages for 2020-2022 in order to find a guiding thought for the preparation of the Lisbon edition of this meeting. The article uses the method of analysis and synthesis and the comparative method. From the papal messages analyzed below, it is clear that the time in which the upcoming World Youth Day is organized is a very difficult period for the world and the Universal Church. After all, the COVID-19 pandemic and the war in Ukraine have left a powerful mark on the way modern man experiences everyday life. Comparing the content of the various messages, one can also conclude that Pope Francis is well aware of the life situation of the youngest generation, looking for a way to solve the various challenges and problems facing young people.

Keywords: World Youth Day; pope Francis; youth

Streszczenie: Światowe Dni Młodzieży od wielu lat są jedną z największych inicjatyw duszpasterstwa młodzieżowego w Kościele. Każda edycja tego wydarzenia dotyka nowych problemów i wyzwań młodego pokolenia. W artykule autor przedstawia krótko

historię Światowych Dni Młodzieży oraz analizuje treść orędzi papieża Franciszka na lata 2020-2022 w celu znalezienia myśli przewodniej dotyczącej przygotowania do lizbońskiej edycji tego spotkania. W pracy zastosowano metodę analizy i syntezy oraz metodę porównawczą. Z analizowanych poniżej orędzi papieskich wynika jasno, że czas, w którym organizowane są najbliższe Światowe Dni Młodzieży, to bardzo trudny okres dla świata i Kościoła powszechnego. Pandemia COVID-19 bowiem oraz wojna na Ukrainie odcisnęły potężne piętno na sposobie przeżywania codzienności przez współczesnego człowieka. Porównując treść poszczególnych orędzi, można również dojść do wniosku, że papież Franciszek doskonale orientuje się w sytuacji życiowej najmłodszego pokolenia, szukając sposobu rozwiązania poszczególnych wyzwań i problemów stojących przed młodzieżą.

Słowa kluczowe: Światowe Dni Młodzieży; papież Franciszek; młodzież

Wstęp

Światowe Dni Młodzieży to inicjatywa duszpasterska, która już od lat angażuje serca młodych ludzi na całym świecie. Nie ma chyba katolika, który nie słyszałby o spotkaniu papieża z młodzieżą, bez względu na to, w jakim kraju żyje i w jakim zakątku świata odbyć ma się ta celebracja młodego Kościoła. W tym momencie warto jednak sięgnąć do historii tego niezwykłego wydarzenia, aby zrozumieć, skąd wzięła się idea Światowych Dni Młodzieży i jak dobrze przygotować się do najbliższego spotkania z ojcem świętym Franciszkiem w Lizbonie.

Inicjatywa światowego spotkania ludzi młodych zrodziła się w sercu Jana Pawła II, który w najmłodszym pokoleniu chrześcijan widział przyszłość Kościoła i fundament przyszłego społeczeństwa. Każdy, kto poznał w jakimś stopniu papieża Polaka, wie, jak wielką miłością do młodzieży emanował i jak ważne miejsce w jego sercu zajmowali młodzi. Już jako duszpasterz parafialny, a potem biskup, wiele czasu spędzał ze studentami, by formować ich na odpowiedzialnych i świadomie przeżywających swoją wiarę ludzi. Pomysł na Światowe Dni Młodzieży zrodził się w czasie spotkania z rzymską młodzieżą w Niedzielę Palmową 1984 roku (Kowalczyk 2022, 72). W sercu papieża powstała myśl, aby to właśnie Niedziela Palmowa stała się dniem młodych w Kościele, wskazując, że to zwłaszcza młodzi ludzie i dzieci wybiegali przed wjeżdżającego do Jeruzolimy Jezusa, by oddać Mu pokłon i uznać w Nim Króla (por. Jan Paweł II 1995, 46). Jak podaje ks. prof. Marian Kowalczyk SAC w swoim opracowaniu: „Prażródłem Światowych Dni Młodzieży była inicjatywa Organizacji Narodów Zjednoczonych, która rok 1984 ogłosiła Międzynarodowym Rokiem Młodzieży. Wtedy też Ojciec Święty Jan Paweł II zainicjował zorganizowanie pierwszego Światowego Dnia Młodzieży. [...] Zgodnie z zapowiedzią ojca świętego w 1985 roku, w Rzymie miały miejsce

pierwsze Światowe Dni Młodzieży, a w następnym roku w Niedzielę Palmową oficjalnie ogłosił on to święto Światowym Dniem Młodzieży” (Kowalczyk 2022, 73). Ogłoszono, że co roku ten dzień będzie obchodzony jako wydarzenie diecezjalne, natomiast co dwa lub trzy lata, w miejscu, które wyznaczy ojciec święty, odbędzie się spotkanie z młodymi z całego świata jako pewnego rodzaju finał tych diecezjalnych przygotowań.

Papież pragnął, aby czas spotkania młodzieży był przede wszystkim okazją do wspólnej modlitwy i bycia ze sobą. To także czas świadectwa i wspólnotowego wyznania wiary w Jezusa Chrystusa. W zamyśle ojca świętego Światowe Dni Młodzieży miały być pielgrzymką, „której szlaki prowadzą przez wszystkie diecezje świata i co dwa lata zbiegają się na wielkim spotkaniu międzynarodowym, budując mosty braterstwa i nadziei między narodami, ludami i kulturami. Ta pielgrzymka nieustannie posuwa się naprzód tak jak życie. Tak jak młodość” (Jan Paweł II 1996, 37).

Tak rozpoczęła się ta wielka pielgrzymka, która trwa do dziś. Za pontyfikatu Jana Pawła II odbyło się ponad 30 spotkań w ramach Światowych Dni Młodzieży, w tym 15 ogólnoswiatowych. Dla nas – Polaków – niezwykle ważne było spotkanie w 1991 roku, które zorganizowano na Jasnej Górze. Młodzież z całego świata przyjechała do Polski, by spotkać się z papieżem. Wydarzenie to miało znaczenie nie tylko duszpasterskie, ale również społeczne i przyspieszyło niewątpliwie wychodzenie z komunistycznej zależności do nowej, wolnej rzeczywistości w naszym kraju.

I. Tematy przewodnie poszczególnych Światowych Dni Młodzieży

Oczywiste wydaje się, że każde spotkanie młodzieży jest pochyleniem się nad jakimś konkretnym tematem, którym żyją współcześni młodzi. To okazja do refleksji nad swoją codziennością i wiarą, która na tę codzienność ma mieć głęboki wpływ. W kilku zdaniach dokonamy teraz przeglądu tematów międzynarodowych spotkań w ramach Światowych Dni Młodzieży, by stworzyć pewną panoramę poruszanej w ich trakcie od 1985 roku tematyki, biorąc pod uwagę miejsce spotkania, czas organizacji wydarzenia, a także zmieniających się papieży.

Pierwsze Światowe Dni Młodzieży w skali całego globu odbyły się 29-31 marca 1985 roku w Rzymie. Hasło spotkania brzmiało: „Abyście umieli zdać sprawę z nadziei, która jest w was” (1 P 3,15), i wiązało się z pytaniem papieża, zadany młodym: „Czy wy jesteście wśród tych, którzy przyjęli Chrystusa?” Jan Paweł II podkreślił, że przyszły wiek zależy w sposób szczególny od młodych i od tego właśnie, czy przyjęli do swojego życia Chrystusa i nadzieję, którą On niesie (Kowalczyk 2022, 75).

Drugie międzynarodowe spotkanie młodych odbyło się w Buenos Aires 11-12 kwietnia 1987 roku pod hasłem: „Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam” (1 J 4,16). Ponad 900 tysięcy ludzi pochyliło się wraz z papieżem nad tematem miłości Boga, o której sam Jan Paweł II pisał już wcześniej w swojej pierwszej encyklice: „Człowiek pozostaje dla siebie istotą niezrozumiałą, jego życie jest pozbawione sensu, jeśli nie objawi mu się Miłość, jeśli nie spotka się z Miłością, jeśli jej nie dotknie i nie uczyni w jakiś sposób swoją, jeśli nie znajdzie w niej żywego uczestnictwa” (Jan Paweł II 1979, 10).

Trzecie w kolejności ogólnoswiatowe spotkanie odbyło się 15-20 sierpnia 1989 roku w Santiago de Compostela w Hiszpanii. W tym roku nastąpiła pewna zmiana, gdyż wiosną (19 marca) został zorganizowany dzień młodych na poziomie diecezji i parafii, a następnie latem odbyło się międzynarodowe spotkanie z papieżem w ramach Światowego Dnia Młodzieży. Papież swoją myśl przewodnią zawarł w hasle: „Ja jestem Drogą, Prawdą i Życiem” (J 14,6) i rozwinął ją w trzech konkretnych pytaniach, zadanych młodym: Czy już odkryłeś Chrystusa, który jest Drogą? Czy już odkryłeś Chrystusa, który jest Prawdą? Czy już odkryłeś Chrystusa, który jest Życiem. Dodał również, że odkrycie Jezusa jest najpiękniejszą przygodą, jaka może spotkać człowieka w jego codzienności (Kowalczyk 2022, 78).

Czwarte obchody Światowego Dnia Młodzieży w skali międzynarodowej zorganizowano, jak już to wcześniej zauważono, w Polsce, a dokładnie na Jasnej Górze 10-15 sierpnia 1991 roku. Ponad 1,5 miliona ludzi z całego świata wpatrywało się w oblicze Czarnej Madonny, słuchając papieża, który na ten rok zaproponował hasło: „Otrzymaliście Ducha przybrania za synów” (Rz 8,15). Spotkanie to było przełomowe ze względu na dużą liczbę młodzieży ze wschodu, która wcześniej nie mogła uczestniczyć w Światowych Dniach Młodzieży. Wskazując na Osobę Ducha Świętego, papież modlił się o to, aby Europa Wschodnia i Zachodnia została połączona przez chrześcijańską młodzież, przenikniętą Dobrą Nowiną o zbawieniu (por. Jan Paweł II 1991, 19).

Rok 1993 przyniósł kolejne, piąte już międzynarodowe obchody Światowego Dnia Młodzieży. Odbyły się one w Denver, stolicy amerykańskiego stanu Kolorado 10-15 sierpnia pod hasłem: „Ja przyszedłem po to, aby (owce) miały życie i miały je w obfitości” (J 10,10). W orędziu przed spotkaniem papież pisał, że zdarza się, iż „człowiek naszych czasów nie jest zadowolony z życia, co znajduje odbicie w wielu współczesnych dziełach [...]. W świetle tych dramatycznych doświadczeń łatwiej można zrozumieć szczególne trudności młodych, z drżeniem serca wchodzących w życie, które im się jawi jako swoista mozaika, złożona zarówno z fascynujących obietnic, jak i z wielkich niewiadomych” (Jan Paweł II 1992, 9). Wskazał tym samym, że to właśnie Je-

zus jako Dobry Pasterz chce, aby Jego owce żyły w codzienności pozbawionej lęku i niepewności dzięki wierze, która wyraża się w idei cywilizacji miłości.

Szóste ogólnoświatowe spotkanie młodych odbyło się w 1995 roku i zostało zorganizowane w Manili – stolicy Filipin. Od 10 do 15 stycznia uczestnicy Światowych Dni Młodzieży pochylali się nad zagadnieniem przedstawionym w posłaniu, motywowani hasłem: „Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam” (J 20,21). W swoim nauczaniu św. Jan Paweł II podkreślał rolę pojednania i wspólnoty, wskazując rodzinę jako miejsce szczególnie wymagające tych wartości. Wzywał do jedności rodziców z dziećmi i nietworzenia barier między pokoleniami. Zapewniał również, że Kościół staje przy młodym człowieku, by towarzyszyć mu w drodze przez dorosłe życie (Kowalczyk 2022, 84).

W roku 1997 odbyło się kolejne, siódme już ogólnoświatowe spotkanie w ramach Światowych Dni Młodzieży. Gospodarzem wydarzenia stał się Paryż, a młodzi 19-24 sierpnia, zachęcani hasłem: „Nauczycielu, gdzie mieszkasz? Chodźcie, a zobaczycie” (J 1,38-39), szukali obecności Jezusa w swojej pełnej wyzwaniach codzienności. Jak podkreśla w swojej pracy ks. prof. Marian Kowalczyk SAC, spotkanie to było wyjątkowe, przez niespotykany od dawna we Francji entuzjazm młodej wiary (Kowalczyk 2022, 86). Co ciekawe, sceptycznie do kwestii frekwencji na spotkaniu odnosili się nawet francuscy biskupi. Papież jednak, wiedząc, że młodzież pragnie spotkać się we wspólnocie wiary i zrobi wszystko, by uczestniczyć w tym wydarzeniu, wskazywał jako przykład do naśladowania św. Jana Chrzciciela. On to w swojej codziennej, ofiarnej posłudze ludowi spotkał Jezusa, przechodzącego pośród stojących dookoła niego. I w życiu młodego człowieka, odpowiedzialnie podchodzącego do kwestii wiary i swoich obowiązków możliwe jest spotkanie z Bogiem, który obdarza miłością i siłą. Spotkanie w Paryżu zapoczątkowało świadome przygotowanie do Roku Jubileuszowego, który to miał być szczególnie celebrowany podczas kolejnych Dni Młodzieży.

W roku 2000 swoje bramy dla młodych chrześcijan otworzyło Wieczne Miasto. Pod hasłem: „A słowo stało się Ciałem i zamieszkało wśród nas” (J 1,14) młodzież 15-20 sierpnia celebrowała uroczyste święty Jubileusz Młodych w ramach Wielkiego Jubileuszu Roku Świętego. Papież wzywał w swoim orędziu: „Młodzi wszystkich kontynentów, nie lękajcie się być świętymi nowego tysiąclecia. Bądźcie miłośnikami kontemplacji i modlitwy, postępujcie zgodnie z wyznawaną wiarą i służcie ofiarnie braciom, jako żywe członki Kościoła i budowniczości pokoju” (Jan Paweł II 1999, 18). W swoim przemówieniu na placu Świętego Piotra papież wspominał swoje dzieciństwo i lata młodzieńcze i dzielił się doświadczeniem wiary, która nie zawsze przychodziła mu łatwo, ale zawsze pomagała przejść trudności i życiowe zawieruchy (por. Jan Paweł II 2000, 16).

Kolejne, dziewiąte już ogólnoswiatowe spotkanie młodych odbyło się 23-28 lipca 2002 roku w Toronto, w Kanadzie. Mottem tego wydarzenia stały się słowa: „Wy jesteście solą ziemi [...] Wy jesteście światłem świata” (Mt 5,13-14). W orędziu na to wydarzenie papież podkreślił, że „solą, dzięki której tożsamość chrześcijańska nie traci swojej natury [...] jest łaska chrztu, która nas odrodziła. [...] Światłem, o którym nam mówi Jezus w Ewangelii, jest światło wiary, bezinteresowny dar Boga, który przychodzi, aby oświecić serce i rozjaśnić umysł” (Jan Paweł II 2001, 6-7). Było to ostatnie spotkanie w ramach ogólnoswiatowego Dnia Młodzieży, w którym uczestniczył Jan Paweł II.

Pontyfikat papieża Benedykta XVI był kontynuacją myśli jego poprzednika, podobnie było w kwestii organizacji Światowych Dni Młodzieży. Zaplanowane jeszcze przez Jana Pawła II spotkanie międzynarodowe odbyło się 16-21 sierpnia 2005 w Kolonii w Niemczech. Hasło: „Przybyliśmy oddać Mu pokłon” (Mt 2,2), skłaniało do refleksji nad miejscem Chrystusa w życiu młodych ludzi i sposobami szukania Go w codzienności. Sam Benedykt XVI zwrócił się do młodych, by przedstawili Chrystusowi swe radości i swe smutki, pozwalając, aby swoim światłem rozjaśnił On ich umysły i swoją łaską dotknął ich serc. Szczególnego działania Boga w życiu człowieka można doświadczyć w Eucharystii i to ona właśnie została, według pragnienia Jana Pawła II, ukazana jako lekarstwo na lęk i strach młodych ludzi.

Kolejne Światowe Dni Młodzieży w wymiarze międzynarodowym za pontyfikatów Benedykta XVI i Franciszka odbywały się w następujących miejscach:

- 15-20 lipca 2008 roku w Sydney pod hasłem: „Gdy Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie jego moc i będziecie moimi świadkami”;
- 15-21 sierpnia 2011 roku w Madrycie z hasłem: „Zakorzenieni i zbudowani na Chrystusie, mocni w wierze” (Kol 2,7);
- 23-28 lipca 2013 roku w Rio de Janeiro w Brazylii, gdzie jako hasło zostały zaproponowane słowa: „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody!” (Mt 28,19);
- 26-31 lipca 2016 roku Światowe Dni Młodzieży odbyły się w Krakowie, a ich przewodnią myślą było Boże miłosierdzie i hasło: „Błogosławieni miłośnierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mt 5,7).

Ostatnie Dni Młodzieży w wymiarze ogólnoswiatowym odbyły się w Panamie 22-27 stycznia 2019 roku. Maryjne hasło: „Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według twego słowa!” (Łk 1,38), wprowadziło młodych w temat obecności Matki Jezusa w życiu wierzących. Papież wielokrotnie podkreślał, że Maryja jest dla nas niedoścignionym wzorem słuchania słowa Bożego i odnajdywania woli Bożej w codzienności. Kwestia rozeznawania

i poszukiwania Bożego zamysłu na przykładzie Maryi jest bardzo często obecna w nauczaniu papieża Franciszka i dlatego postanowił on, aby kolejne międzynarodowe spotkanie w ramach Dnia Młodzieży również dotyczyło życia Matki Zbawiciela. Zaplanowano zatem Światowe Dni Młodzieży w Lizbonie, stolicy Portugalii, na letnie wakacje roku 2022, jednak ze względu na pandemię COVID-19 w październiku 2021 roku Komitet Organizacyjny ogłosił, że wydarzenie odbędzie się 1-6 sierpnia 2023 roku.

Papież Franciszek, zapowiadając lizbońskie spotkanie, wskazał jako jego motto słowa: „Maryja wybrała się i poszła z pośpiechem” (Łk 1,39). Zwyczajem poprzednich Światowych Dni Młodzieży przez kolejne trzy lata (5.04.2020, 21.11.2021, 20.11.2022) młodzi mogą brać udział w diecezjalnych obchodach tego młodzieżowego wydarzenia. Po roku 2020 papież ogłosił, że Światowe Dni Młodzieży nie będą już organizowane w Niedzielę Palmową, jak do tej pory, ale w ostatnią niedzielę roku liturgicznego, czyli w uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata. W dalszej części artykułu przeanalizujemy treść orędzi papieża Franciszka, które przygotował na diecezjalne obchody Światowych Dni Młodzieży, by spojrzeć z pewnej perspektywy na tematykę międzynarodowego spotkania, które ma odbyć się latem w Lizbonie.

2. „Młodzieńcze, tobie mówię, wstań” (Łk 7,14)

Papież Franciszek 11 lutego 2020 roku wydał orędzie na XXXV Światowy Dzień Młodzieży, który odbył się 5 kwietnia tego samego roku. Wydarzenie to zostało zorganizowane w Kościele na szczelbu diecezji i parafii. Motto: „Młodzieńcze, tobie mówię wstań” (Łk 7,14), bezpośrednio dotyczyło tematu młodości i relacji z Jezusem, co papież wielokrotnie podkreślał w dokumencie. Warto przedstawić najważniejsze elementy orędzia, by ukazać papieską logikę przygotowania do Spotkania Młodzieży w Lizbonie.

Na początku dokumentu Franciszek wraca do roku 2018, w którym odbył się Synod Biskupów na temat: „Młodzi, wiara i rozeznawanie powołania”. Zgromadzenie to podjęło refleksję nad sytuacją młodzieży w Kościele i jej problemami związanymi z poszukiwaniem sensu życia oraz z relacją z Bogiem w codzienności. Następnie papież wspomina rok 2019 i Światowe Dni Młodzieży w Panamie, w czasie których spotkał się z tysiącami młodych ludzi. Stwierdza w tym miejscu, że te dwa wydarzenia: Synod i Światowe Dni Młodzieży, „wyrażają zasadniczy wymiar Kościoła: «podążać razem»” (Franciszek 2020).

Ojciec święty, zapowiadając temat najbliższego spotkania międzykontynentalnego w ramach Światowych Dni Młodzieży, zauważa, że adresaci orędzia są ludźmi pełnymi entuzjazmu i energii. Nie boją się wyzwania i pragną

stawać przed nowymi miejscami i twarzami, których jeszcze nigdy wcześniej nie widzieli. Stwierdza również, że wybór Lizbony na miejsce spotkania w 2023 roku wynika z historii tego miasta i całej Portugalii. Od wieków ten kraj posyłał na cały świat wielu młodych chrześcijan, aby jako misjonarze dzielili się z innymi doświadczeniem relacji z Jezusem. Do tego Bóg nadal zaprasza współczesnego człowieka, a w odpowiedzi na to zaproszenie ma pomóc właśnie temat zaproponowany przez papieża. Wskazuje on również na tematykę dwóch lat, poprzedzających wydarzenie w Lizbonie, proponując motto: „Młodzieńcze, mówię ci, wstań” (Łk 7,14) oraz „Wstań. Ustanawiam cię świadkiem tego, co zobaczyłeś” (Dz 26,16).

Ojciec święty zauważa następnie, że wspólnym mianownikiem trzech kolejnych lat przygotowania do Światowych Dni Młodzieży w Lizbonie jest słowo: „wstać”. Oznacza ono przebudzenie do życia i odradzanie się. W tym miejscu papież przypomina adhortację *Christus vivit!* wydaną w 2018 roku po Synodzie o młodzieży. Stwierdza, że dokument ten jest latarnią dla młodych, mającą rzucić światło na ich życiową drogę. Wyraża jednocześnie nadzieję, że słowa zawarte w adhortacji staną się realną inspiracją dla całego duszpasterstwa młodzieżowego w Kościele.

Następnie przechodzi do szczegółowego omówienia tematu orędzia. Zwraca uwagę, że ewangeliczne zdanie: „Młodzieńcze, tobie mówię, wstań”, pojawiło się już wcześniej w wyżej wymienionej adhortacji. Pisze: „Jeśli utraciłeś wewnętrzny wigor, marzenia, entuzjazm, nadzieję i wspaniałomyślność, Jezus ukazuje się tobie, tak jak stanął przed zmarłym synem wdowy, i z całą swoją mocą Zmartwychwstałego Pana, zachęca cię: Młodzieńcze, tobie mówię, wstań” (Franciszek 2019, 20). Ojciec święty zauważa, że ta ewangeliczna historia zmarłego syna ubogiej wdowy ma niezwykle dynamiczny przebieg. Jezus, zanim uczynił ten wielki cud, posługuje się wieloma gestami i postawami, co zdaniem papieża, zasługuje na zatrzymanie i refleksję.

Pierwszą, godną podkreślenia postawą Jezusa jest, zdaniem Franciszka, zauważenie cierpienia i śmierci. Ukazuje przykład Mistrza, który uważnie przygląda się konduktowi żałobnemu, dostrzegając smutną i pełną bólu twarz matki. Nie potrzeba tu wielu słów, a z tego spojrzenia rodzi się spotkanie owocujące nowym życiem. Papież zadaje następnie pytanie: Jak to jest z moim patrzyeniem? W jaki sposób patrzę na drugiego człowieka, czy potrafię zauważyć jego ból i troskę, czy może traktuję go jak setki zdjęć przeglądanych w telefonie komórkowym czy na profilu społecznościowym? Ojciec święty zauważa, że jesteśmy dziś, dzięki mediom, uczestnikami wielu wydarzeń bez realnej, fizycznej obecności na miejscu. Zwraca również uwagę na to, że często najpierw nagrywamy coś, co się dzieje, na telefon komórkowy, zamiast spojrzeć w oczy człowiekowi, który potrzebuje naszej realnej pomocy. Dookoła nas oglądamy realia śmierci, która okazuje się wielowymiarową rzeczywistością.

Papież pyta w tym miejscu: Czy jesteśmy w stanie coś z tym zrobić? Czy możemy w jakikolwiek sposób przywrócić życie w takiej sytuacji? Franciszek wymienia kilka możliwych odsłon śmierci, która nie zawsze musi od razu wiązać się z fizyczną utratą życia. Mówi o ekstremalnym sposobie życia, przez które balansując ciągle na granicy śmierci, młodzi narażają nie tylko funkcjonujących w ten sposób ludzi, ale również osoby ich otaczające. Następnie jako rodzaj śmierci dzisiejszego człowieka wskazuje zatracenie nadziei, entuzjazmu i odwagi potrzebnych, by się zaangażować w życie. Podkreśla, że jest to niebezpieczne, gdyż często prowadzi do depresji, która może skończyć się tragicznie. Píše: „Ileż sytuacji, w których panuje apatia, w których gubimy się w otchłani udręki i wyrzutów sumienia! Iluż młodych ludzi płacze, a nikt nie słucha krzyku ich duszy!” (Franciszek 2020).

Papież stwierdza też, że istnieją ludzie, którym wydaje się, iż żyją, a w rzeczywistości jedynie wegetują wewnątrznie, ciągnąc swoje młode życie w dół, zamiast wznosić się na wyżyny ambicji i rozwoju. Zauważa następnie zagrożenie cyfrowego narcyzmu, na który narażeni są nie tylko młodzi, ale również dorośli. Przyczyną tego stanu jest, zdaniem ojca świętego, wszechobecny materializm i pogoń za pieniędzmi, prowadzące do zawężenia życiowych celów jedynie do zarabiania. W takim przypadku nieuchronny wydaje się niepokój, a w konsekwencji nuda życia i apatia. Istotnym problemem współczesnego człowieka jest również sposób przeżywania niepowodzeń i porażek. Franciszek stwierdza, że są one nieodzownym elementem ludzkiej egzystencji i mogą dotykać każdej płaszczyzny rozwoju. Przegrana może sprawić, że człowiek doświadczy wewnętrznej śmierci, jednak papież dodaje zaraz, że jeśli oderwie nas to od współczesnych bożków, które „żądadają od nas wszystkiego, czyniąc nas niewolnikami, ale nic nie dają w zamian”, to ostatecznie jest ona czymś dobrym, choć rodzi cierpienie i ból (Franciszek 2020).

Rozważanie o dostrzeganiu cierpienia i śmierci ojciec święty kończy propozycją indywidualnej refleksji na temat konkretnego wymiaru naszego umiarkowania. „Co spowodowało «śmierć» w was lub w kimś wam bliskim, obecnie, lub w przeszłości. Jednocześnie pamiętajcie, że ten młodzieniec z Ewangelii, który naprawdę umarł, powrócił do życia, ponieważ spojrzął na niego Ktoś, kto chciał, aby żył. To może się zdarzyć dzisiaj i każdego dnia” – pisze (Franciszek 2020).

Kolejną postawą Jezusa, do której naśladowania zachęca Franciszek, jest litowanie się. Wskazuje jednocześnie, że wzruszenie Mistrza czyni Go uczestnikiem cierpienia drugiego człowieka. „Przyjmuje na siebie nędzę drugiego. Cierpienie tej matki staje się Jego cierpieniem. Śmierć tego syna staje się Jego śmiercią” – zauważa (Franciszek 2020). W tym miejscu papież podkreśla, że dzisiaj wielu młodych jest zdolnych do usłyszenia tego krzyku i zauważenia potrzebujących pomocy. Podaje przykład kataklizmów czy innych tragicznych

wydarzeń, przy okazji których spontanicznie gromadzą się grupy bezinteresownych wolontariuszy, chcących po prostu pomóc drugiemu człowiekowi. Dalej nawołuje, aby młodzi nigdy nie zatracili tej umiejętności i pielęgowali w sobie współczucie względem innych. Podkreśla to w słowach: „Pewne realia życia można zobaczyć jedynie oczami obmytymi przez łzy” (Franciszek 2019, 76).

Przystąpić i dotknąć to następna postawa Jezusa, którą papież ukazuje jako wzór dla młodego człowieka. Chrystus podchodzi do konduktu żałobnego i dotyka mar, przez co staje się bliźnim. „To dotyk Jezusa, Żyjącego, który przekazuje życie. Jest to dotyk Boskości, który obejmuje także autentyczną ludzką miłość i otwiera niewyobrażalne przestrzenie wolności, godności, nadziei, nowego i pełnego życia. Skuteczność tego gestu Jezusa jest nieobliczalna. Przypomina nam, że także znak bliskości, prosty, ale konkretny, może rozbudzić siły zmartwychwstania” – pisze (Franciszek 2020). Papież dodaje, że skutecznie okazywać miłość i współczucie można jedynie wtedy, kiedy samemu doświadczyło się bezwarunkowej miłości i przebaczenia ze strony Boga. On przez swoją dobroć i miłosierdzie uczy nas podobnego spojrzenia na otaczających nas ludzi.

Ojciec święty zauważa również, że ewangelista nie podał imienia chłopca, który został wskrzeszony przez Jezusa. Jest to czytelny sygnał, aby każdy, kto czyta ten fragment, mógł utożsamić się ze zmarłym. Istotnym słowem staje się tu „wstań” jako zaproszenie do nieustannego powstawania ze swoich słabości, które, jak zauważa Franciszek, są nieodzownym elementem chrześcijańskiego życia. Stwierdza jednocześnie, że w dzisiejszym świecie młodzi ludzie, konfrontując się ze swoją słabością, mogą słyszeć magiczne słowa, mające poprawić sytuację, takie jak: „musisz uwierzyć w siebie, musisz znaleźć siłę w sobie”. Niestety szybko okazuje się, że w przypadku człowieka martwego wewnątrznie są zupełnie puste i nie przynoszą żadnego rezultatu. Jedynie słowo Jezusa może ocalić i na nowo tchnąć życie tam, gdzie panuje śmierć.

Niezwykłą reakcją na wskrzeszenie jest fakt, że młodzieniec zaczął mówić. Ojciec święty podkreśla, że naturalnym pragnieniem kogoś, kto dzięki Bożej łasce odzyskał życie, jest wyrażenie siebie i swojej tożsamości. „Mówić oznacza także nawiązywać relację z innymi. Kiedy jesteś «martwy», zamykasz się w sobie, relacje zostają przerwane lub stają się powierzchowne, fałszywe, obłudne. Kiedy Jezus przywraca nam życie, «oddaje» nas innym” – wspomina ojciec święty (Franciszek 2020). Ciekawą intuicją jest to, że dziś w świecie podkreśla się bardzo kwestię łączności między ludźmi, ale nie jest to tożsame z komunikacją. Kultura skupiająca naszą uwagę na zdobyczach techniki i mediach społecznościowych w rzeczywistości izoluje ludzi od siebie, chcąc jedynie uzależnić i ubezwłasnowolnić człowieka. Nie jest to kierunek, w którym warto iść, dlatego papież kilkakrotnie powtarza słowo „wstań”, by wyrwać

młodych z marazmu i braku ambicji. Zdaniem ojca świętego, pomoc w tym może realizowanie swoich pasji i spełnianie marzeń. Do tego również zachęca wszystkich młodych, wołając: „zróbcie raban!”

Na zakończenie w kobiecie, której syna Jezus wskrzesił, Franciszek zauważa Maryję, która jest matką wszystkich ludzi. Dostrzega w niej również Kościół, który każdego przyjmuje i nikogo nie odrzuca. Wzywa na koniec do modlitwy za siebie nawzajem, a szczególnie za młodych, trwających w duchowej śmierci, podkreślając, że „z każdym swym dzieckiem, które umiera, umiera także Kościół, a z każdym dzieckiem, które powstaje do życia, również on powstaje do życia” (Franciszek 2020).

3. „Wstań. Ustanawiam Cię świadkiem tego, co zobaczyłeś” (Dz 26,16)

Kolejne spotkanie w ramach Światowych Dni Młodzieży w wymiarze diecezji i parafii odbyło się w uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata 21 listopada 2021 roku. Papież Franciszek 14 września tego samego roku wystosował orędzie na XXXVI Światowy Dzień Młodzieży zatytułowany: „Wstań. Ustanawiam Cię świadkiem tego, co zobaczyłeś” (Dz 26,16).

Na początku ojciec święty z wielką życzliwością i troską przypomina młodym, że chce jeszcze raz wziąć ich za rękę, „by wspólnie podążać w duchowej pielgrzymce”. Wspomina następnie pandemię COVID-19, do której, jego zdaniem, Bóg chciał wszystkich przygotować przez temat orędzia sprzed roku: „Młodzieńcze, tobie mówię: wstań!” (Łk 7,14). Papież charakteryzuje miniony czas izolacji, stwierdzając, że był to okres bardzo trudny dla wszystkich, a zwłaszcza dla młodych, którzy nie mieli możliwości odpowiednio przygotować się na tak niespodziewane doświadczenie. „Ci z was, którzy byli słabiej przygotowani i pozbawieni wsparcia, poczuli się zdezorientowani. W wielu przypadkach ujawniły się problemy rodzinne, jak również te związane z brakiem pracy, depresją, samotnością i uzależnieniami. Nie mówiąc już o narastającym stresie, o napięciach i wybuchach złości, o wzroście przemocy” – pisze (Franciszek 2021). Zaraz potem dodaje, że na szczęście trudności i poczucie strachu nie były jedynymi cechami tego czasu. Zauważa, że na całym świecie dało się widzieć niezwykłą predyspozycję do bezinteresownej pomocy, szczególnie wśród młodych ludzi, którzy wspierali innych na różne sposoby. „Kiedy młody człowiek upada, w pewnym sensie upada ludzkość. Ale jest też prawdą, że kiedy młody człowiek powstaje z upadku, to tak, jakby podnosił się cały świat” – dodaje (Franciszek 2021). Podobnie jak w roku poprzednim Franciszek w swoim orędziu pragnie podjąć refleksję nad konkretnym fragmentem Pisma Świętego. Jest to urywek Dziejów Apostolskich, w którym Je-

zus mówi do Pawła: „Wstań. Ustanawiam cię świadkiem tego, co zobaczyłeś” (Dz 26,16).

W tym fragmencie Paweł daje świadectwo swojego nawrócenia. On, prześladowca chrześcijan, dotknięty przez objawienie samego Chrystusa i otoczony przez światło „jaśniejsze od słońca” całkowicie zmienia swoje życie, stając się zagorzałym apostołem Jezusa. Świadectwo to daje przed królem Agryppą w czasie swojego uwięzienia, właśnie ze względu na przynależność do uczniów Mistrza z Nazaretu. Paweł wspomina przede wszystkim, że głos Jezusa, który usłyszał przy objawieniu, wołał go po imieniu. Miał świadomość, że nie jest dla Chrystusa nikim anonimowym, ale że On zna go doskonale, i to w dodatku od zawsze.

Papież porównuje tę scenę powołania Pawła z wyborem Mojżesza i Samuela w Starym Testamencie. Tam również Bóg zwrócił się po imieniu do tych, wobec których miał bardzo konkretne plany, dotyczące wymagającej misji. Franciszek stwierdza, że „jedynie osobiste, nie anonimowe spotkanie z Chrystusem zmienia życie. Jezus pokazuje, że zna dobrze Szawła, że «zna jego wnętrze»” (Franciszek 2021). Medytując dalej ten fragment, papież zauważa, że Paweł wchodzi z Jezusem w dialog. Nie jest bierny, ale zadaje Chrystusowi pytanie: „Kto jesteś, Panie?” Zdaniem ojca świętego, „to pytanie jest niezwykle ważne i wszyscy, wcześniej czy później, musimy je postawić w naszym życiu. Nie wystarczy usłyszeć o Chrystusie od innych, konieczna jest osobista rozmowa z Nim.

Tym, w istocie, jest modlitwa. Jest bezpośrednią rozmową z Jezusem, nawet jeśli być może mamy jeszcze nieuporządkowane serce, umysł pełen wątpliwości albo wręcz pogardy wobec Chrystusa i chrześcijan. Chciałbym, aby każdy młody człowiek w głębi swego serca zdobył się na postawienie tego pytania: «kto jesteś, Panie?»” – kończy papież (Franciszek 2021). Jeszcze ciekawsza okazuje się odpowiedź Jezusa na pytanie postawione przez Pawła. Apostoł słyszy bowiem, że głos, mówiący do niego należy do Chrystusa, którego prześladuje. „Poprzez tę odpowiedź Pan Jezus objawia Szawłowi wielką tajemnicę: że utożsamia się On z Kościołem i chrześcijanami. [...] Zatem, krótko mówiąc, Szaweł – nie wiedząc o tym – spotkał już Chrystusa: spotkał Go w chrześcijanach!” – dodaje biskup Rzymu (Franciszek 2021). Wnioskuje jednocześnie, że pozbawione jakiegokolwiek logiki jest w tym kontekście popularne w niektórych kręgach stwierdzenie: „Jezus tak, Kościół nie”. Zauważa, że Jezusa nie da się poznać inaczej jak właśnie przez relację z braćmi i siostrami z Jego wspólnoty, czyli przez Kościół. Patrząc na scenę rozmowy Pawła z Chrystusem, można stwierdzić, że słowa, które zabrzmiały w jego uszach, nie były pierwszymi wypowiedzianymi przez Pana pod jego adresem. Jezus już od dawna szukał dostępu do serca Szawła i dopiero kiedy zrzucił go z konia pod Damaszkiem, ten przejrzał na oczy.

Papież pisze, że podobny „słodki «wyrzut» nasz Pan kieruje do każdego młodego człowieka, który się oddala: «Jak długo będziesz ode Mnie uciekał? Dlaczego nie słyszysz, że cię wołam? Czekam na twój powrót»” (Franciszek 2021). To doświadczenie upadku i fizycznej ślepoty uświadamia Pawłowi, że nie jest doskonały i, choć miał o sobie takie mniemanie, jego zachowanie nie ma nic wspólnego z oddawaniem czci Bogu. Papież pisze, że pokora, której nauczył się przez to Szaweł, jest fundamentalna. „Kto myśli, że wie wszystko o sobie samym, o innych, a nawet o prawdzie religijnej, temu trudno będzie spotkać Chrystusa” – dodaje. W związku z tym Franciszek wspomina również św. Teresę z Lisieux, która powtarzała, że pokora to prawda. W dzisiejszej kulturze reflektorów i kamer ludzie starają się pokazać z jak najlepszej strony, fałszując prawdziwy obraz siebie, by wypaść jak najlepiej w mediach społecznościowych. „Chrystus, światło Południa, przychodzi, by oświecić nas i by przywrócić nam naszą autentyczność, uwalniając nas ze wszystkich masek. Pokazuje nam wyraźnie, kim jesteśmy, bowiem kocha nas takich, jakimi jesteśmy” – pisze ojciec święty (Franciszek 2021). Przez spotkanie z Jezusem Paweł zmienił swoją perspektywę patrzenia na rzeczywistość. Pan sam prosi go, aby udał się do Damaszku, do którego zmierzał wcześniej, ale wkracza do miasta z sercem zupełnie przemienionym i szczerym. Młody człowiek również może nawrócić swoje serce, nadal spełniając codzienne obowiązki, dostosowując jedynie życiowe cele do ewangelicznych wymagań.

Refleksję na temat nawrócenia Pawła papież kończy pięknymi słowami: „Niczym Paweł, każdy z nas może usłyszeć w głębi serca ten głos, który mówi: «Ufam ci. Znam twoją historię i biorę ją w swoje ręce, wraz z tobą. Nawet jeśli często byłeś przeciwko mnie, wybieram ciebie i czynię cię moim świadkiem». Boska logika może z najgorszego prześladowcy uczynić wielkiego świadka” (Franciszek 2021).

Na koniec orędzia papież wzywa młodych do powstania i świadczenia o Jezusie na podstawie własnej relacji z Bogiem. Dodaje: „Jeśli ktoś rzeczywiście doświadczył miłości Boga, który go zbawia, nie potrzebuje wiele czasu, by zacząć Go głosić, nie może oczekiwać, aby udzielono mu wielu lekcji lub długich instrukcji. Każdy chrześcijanin jest misjonarzem w takiej mierze, w jakiej spotkał się z miłością Boga w Chrystusie Jezusie” (Franciszek 2013, 120).

Ciekawym pragnieniem papieża, wyrażonym w ostatnich zdaniach dokumentu jest życzenie, aby młodzi ludzie spotkali się na Światowych Dniach Młodzieży jako prawdziwi pielgrzymi, a nie „turyści wiary”. Pomoże w tym otwarcie serca na niespodzianki, jakie Bóg dla nich przygotował, by lepiej przeżyć trudny moment historii jako „prorocy nowych czasów, pełnych nadziei” (por. Franciszek 2021).

4. „Maryja wstała i poszła z pośpiechem” (Łk 1, 39)

W uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny 15 sierpnia 2022 roku papież Franciszek opublikował orędzie na XXXVII Światowy Dzień Młodzieży, który został zaplanowany na 20 listopada 2022 roku (uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata). Tematem spotkania jest fragment Ewangelii św. Łukasza: „Maryja wstała i poszła z pośpiechem” (Łk 1,39). Obchody tego wydarzenia na szczeblu diecezji i parafii są bezpośrednim przygotowaniem do międzynarodowego spotkania, które zaplanowano na 1-6 sierpnia 2023 roku w Lizbonie.

Na początku orędzia papież przypomina dwa poprzednie lata, kiedy to w czasie Światowych Dni Młodzieży podejmował refleksję na temat „powstawania”, ukazanego na przykładzie wskrzeszonego młodzieńca („Młodzieńcze, tobie mówię wstań!” Łk 7,14) oraz św. Pawła Apostoła, któremu pod Damazkiem objawił się Jezus („Wstań! Ustanawiam cię świadkiem tego, co zobaczyłeś” Dz 26,16). Zapowiada równocześnie, że w obecnym roku „etap drogi, który pozostał [...] jeszcze do Lizbony, będziemy przemierzać wspólnie z Dziewicą z Nazaretu, która zaraz po zwiastowaniu «wstała i poszła z pośpiechem» (Łk 1,39), żeby pomóc swej kuzynce Elżbiecie” (Franciszek 2022a).

Podobnie jak w latach ubiegłych, ojciec święty w pierwszych zdaniach orędzia charakteryzuje czas, który aktualnie przeżywają młodzi i Kościół. Wspomina już nie tylko o doświadczeniu traumy pandemii, ale dodaje rozdarciu dramatem wojny. Wskazuje jednocześnie na Maryję, która w tych trudnych czasach „otwiera dla wszystkich [...] drogę bliskości i spotkania”. Przy tej okazji wyraża nadzieję, że Światowy Dzień Młodzieży w Lizbonie będzie dla młodych ludzi okazją do nabrania siły i energii, a co za tym idzie, stanie się nowym początkiem dla całej ludzkości (por. Franciszek 2022a).

Franciszek, w znany już z poprzednich orędzi sposób, proponuje młodym medytację nad konkretnym fragmentem Pisma Świętego. To scena po zwiastowaniu, w której Maryja wybiera się w podróż do swojej krewnej – Elżbiety.

Papież zauważa, że Matka Jezusa mogłaby zająć się sobą, skupić się na swoich problemach, zmartwieniach, obawach, ale nie robi tego, wychodząc na „światło słoneczne, tam, gdzie panuje życie i ruch. Choć szokująca zapowiedź anioła wywołała w jej planach «trzęsienie ziemi», ta młoda kobieta nie pozwala się sparaliżować, ponieważ w jej wnętrzu znajduje się Jezus, moc zmartwychwstania” – dodaje (Franciszek 2022a). Zdaniem Franciszka, Maryja w tej scenie jest ewidentnym obrazem pielgrzymującego Kościoła, „który wychodzi i oddaje się na służbę Kościoła niosącego Dobrą Nowinę!” (Franciszek 2022a).

Spotkanie ze Zmartwychwstałym, jak pisze dalej papież, „to największa duchowa radość, to eksplozja światła, wobec której nikt nie może pozostać

«w bezruchu». Natychmiast wprawia ona w ruch i przynagla do niesienia innej tej nowiny, do dawania świadectwa radości z tego spotkania” (Franciszek 2022a). Maryja jest przykładem takiego człowieka, jest „kobietą paschalną, w stanie niekończącego się exodusu, wychodzenia poza siebie, ku wielkiemu Innemu, którym jest Bóg i ku bliźnim, braciom i siostram, zwłaszcza najbardziej potrzebującym, jak to było w przypadku jej kuzynki Elżbiety” (Franciszek 2022a).

Młody człowiek XXI wieku może, a nawet powinien brać przykład z postawy Maryi, udającej się do innych, by pomóc. Ojciec święty w bardzo trafny sposób zauważa, że nie jesteśmy co prawda w stanie zmienić całego świata, ale każdy z nas może zacząć od swojego otoczenia i z pewnością świat będzie wtedy odrobinę lepszy (por. Franciszek 2022a). Podaje w tym momencie również przykład św. Matki Teresy z Kalkuty, której ktoś kiedyś powiedział: „«to co matka robi, jest zaledwie kroplą w oceanie». A ona odpowiedziała: «Ale gdybym tego nie robiła, w oceanie byłoby o jedną kroplę mniej»” (Franciszek 2022a). Franciszek zadaje w tym miejscu również pytanie, dotyczące tego, jaki pośpiech wprawia dziś w ruch młodych ludzi? Stwierdza, że wielu z nich staje wobec kataklizmów, wojny i chorób z dylematem: „Dlaczego mnie to spotkało?” Tymczasem według papieża kluczowym pytaniem zadawanym przez ucznia Jezusa powinno być: „Dla kogo jestem?” (por. Franciszek 2019, 286).

Dalej ojciec święty wskazuje na Maryję jako na przykład osoby, „która nie traci czasu, próbując zwrócić na siebie uwagę lub poszukując uznania innych – jak zdarza się to wówczas, gdy uzależniamy się od «polubień» w mediach społecznościowych – ale wyrusza w poszukiwaniu najbardziej autentycznych więzi, wypływających ze spotkania, z dzielenia się, z miłości i służby” (Franciszek 2022a). Papież podkreśla również niezwykłą relację Kościoła z Maryją, która wyraża się w ludowej pobożności, w pielgrzymkach, peregrynacjach, modlitwach i wszelkich przejawach zaufania i zawierzenia Matce Zbawiciela.

W kolejnych zdaniach Franciszek rozróżnia dwa rodzaje pośpiechu, który możemy przeżywać w naszej codzienności. Z jednej strony mówi o pośpiechu „dobrym”, który tak jak Maryję prowadzi nas w górę, wznosi nas na wyżyny rozwoju, bezinteresowności i służby, ale wskazuje również na pośpiech „zły”, mogący spłyć nasze relacje, sprawić, że powierzchownie zaczniemy słuchać drugiego człowieka, potrzebując go jedynie do zaspokajania swoich zachcianek i uzyskania strefy komfortu. Maryja, z „dobrym” pośpiechem udała się do Elżbiety i dzięki temu doszło do pięknego spotkania, w którym każda z nich doświadczyła niezwykłego działania Bożej łaski. „Takie niespodzianki i nagłe powiewy Ducha mają miejsce wówczas, kiedy żyjemy w sposób prawdziwie gościnny, kiedy w centrum stawiamy gościa, a nie nas samych” – dodaje papież (Franciszek 2022a). Zachęca on równocześnie młodzież, aby zapytała swoich rodziców, dziadków i starszych, co dla nich oznacza bycie gościnnym,

jak gościnność przeżywało się kiedyś i by młodzi nie bali się korzystać z tego dobrego doświadczenia w swojej codzienności.

Ojciec święty widzi tym samym realną potrzebę stworzenia pewnego mostu i porozumienia między pokoleniem najstarszym i najmłodszym, między tymi, którzy swoje dorosłe życie dopiero zaczynają, i tymi, którzy je kończą. Cytując fragment orędzia z okazji II Światowego Dnia Dziadków i Osób Starszych (24 lipca 2022), pisze: „Nie jest przypadkiem, że wojna powróciła do Europy w czasie, gdy odchodzi pokolenie, które doświadczyło jej w ubiegłym wieku” (Franciszek 2022b, 5). Jest to, jego zdaniem, niezbędne, by zapobiec kolejnym dramatom, „aby przewyciężyć polaryzację i ekstremizmy współczesnych czasów” (Franciszek 2022a).

Konkludując, papież stwierdza, że głównym przesłaniem zarówno jego, jak i całego Kościoła, skierowanym do młodego człowieka XXI wieku jest osoba Jezusa Chrystusa. Dodaje: „tym przesłaniem jest On sam, Jego nieskończona miłość wobec każdego z nas i Jego zbawienie i nowe życie, które nam dał. Zaś Maryja jest dla nas wzorem, jak przyjąć w naszym życiu ten ogromny dar i jak ogłaszać go innym, stając się tymi, którzy niosą cierpiącej ludzkości Chrystusa, Jego współczującą miłość i hojną służbę” (Franciszek 2022a).

Na zakończenie Franciszek nawiązuje do orędzia z 2020 roku, w którym wskazywał na historię Portugalii, angażującej się przez wieki w działalność misyjną Kościoła na całym świecie. W to wielkie głoszenie Jezusa Chrystusa wpisuje się również, jak podkreśla papież, obecność Matki Bożej, objawiającej się na tych ziemiach, a dokładnie w Fatimie. Ona, pisze ojciec święty, „zwróciła się do całego świata z potężnym i zadziwiającym orędziem o Bożej miłości, wzywając do nawrócenia i prawdziwej wolności” (Franciszek 2022a).

Papież kończy orędzie niezwykle entuzjastycznym apelem, w którym zachęca młodych ludzi do licznego udziału w Światowych Dniach Młodzieży w Lizbonie. To okazja nie tylko, by się spotkać, ale również modlić się i rozpalać radość z Bożej obecności we wspólnocie wierzących. „Czas na powstanie jest teraz! Powstańmy w pośpiechu! I tak, jak Maryja, nieśmy w sobie Jezusa, by móc głosić Go wszystkim! W tym pięknym okresie waszego życia idźcie naprzód i nie odkładajcie tego, co Duch może w was dokonać” – kończy (Franciszek 2022a).

Zakończenie

Czytając orędzia, które papież wystosował na poszczególne lata przygotowań do Światowych Dni Młodzieży, widać wyraźnie, że sytuacja na świecie zmienia się bardzo dynamicznie i Kościół wraz z następcą św. Piotra jest nieustan-

nie konfrontowany z nowymi sytuacjami, których nikt nie planował. Pandemia COVID-19 oraz wojna na Ukrainie w sposób trwały naznaczyły swoim piętnem życie współczesnego człowieka. Papież z wielką troską i empatią zwraca się za każdym razem do wszystkich, których w jakikolwiek sposób dotknęły te zdarzenia. W dokumentach tych wyraźnie widać nawoływanie do solidarności, bezinteresownej pomocy, wolontariatu, a tym samym do nowej jakości świadczenia o Bogu, który jest miłością i miłosierdziem.

Wspólnym mianownikiem i myślą przewodnią orędzi, mających na celu przygotowanie Światowych Dni Młodzieży w Lizbonie, jest czasownik: „wstawać”. Papież wielokrotnie używał tego słowa, odmieniając je przez wszystkie przypadki, by pokazać, że nie jest to tylko jakaś alternatywna droga życiowa uczniów Jezusa, ale kluczowy i konstytutywny element ewangelicznego życia na wzór Chrystusa i Maryi. Chrześcijanin chcący wypełniać w swojej codzienności Bożą wolę nie może być człowiekiem siedzącym ciągle w miejscu, ale ma wstać i iść za głosem Pana tam, gdzie jego służba i miłość są aktualnie potrzebne. Uczeń Jezusa ma być nieustannie w drodze, by możliwe było spotkanie innych, poznanie ich problemów i trosk, wyciągnięcie pomocnej dłoni. Taka jest również Franciszkowa wizja całego Kościoła, który na wzór Maryi ma z pośpiechem udać się na wyżyny świętości, wiedziony natchnieniem Ducha Świętego. Celem tego wyjścia nie jest samozadowolenie lub samorealizacja, ale dzieło miłosierdzia, którego Chrystus uczy nas jako pierwszy i najlepszy wzór.

Czytając orędzia papieskie, nietrudno zauważyć, jakim realistą i człowiekiem żyjącym problemami innych jest Franciszek. W wielu miejscach dotyka on konkretnych wyzwań, stojących przed młodymi ludźmi, próbując znaleźć wspólnie z nimi rozwiązanie życiowych problemów. Nie ulega również wątpliwości, że zdaniem papieża, lekarstwem na wszelkie obawy, lęki, dylematy zawsze jest Chrystus ze swoim słowem kierowanym do każdego człowieka.

Przygotowanie Światowych Dni Młodzieży w Lizbonie przypadło na czas bardzo trudny dla współczesnego człowieka. Pandemia COVID-19 oraz wojna na Ukrainie sprawiają, że trudno jest ze spokojem patrzeć na przyszłość. W orędziach wprowadzających w tematykę poszczególnych lat przygotowania papież Franciszek jako światło i nadzieję stawia przed młodymi ludźmi Jezusa Chrystusa. To On uczy nas, jak przeżywać trudności oraz w jaki sposób świadczyć o dobru, którego na co dzień doświadczamy. Jedno jest pewne: Światowe Dni Młodzieży w Lizbonie będą doskonałą okazją do wzmocnienia wiary i solidarności młodzieży całego globu, a dla Kościoła powszechnego czasem karmienia się entuzjazmem i spontanicznością młodych uczniów Jezusa. Jest to zaproszenie dla każdego człowieka, również dla nas, by wstać i świadczyć o Jezusie i Jego Ewangelii przeżywanej w codzienności.

BIBLIOGRAFIA

- Franciszek. 2013. *Adhortacja „Evangelii gaudium”*.
- Franciszek. 2019. *Adhortacja „Christus vivit”*.
- Franciszek. 2020. *Orędzie na XXXV Światowy Dzień Młodzieży*. Dostęp: 15.11.2022. https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/youth/documents/papa-francesco_20200211_messaggio-giovani_2020.html.
- Franciszek. 2021. *Orędzie na XXXVI Światowy Dzień Młodzieży*. Dostęp: 15.11.2022. <https://www.vaticannews.va/pl/papiez/news/2021-09/papiez-franciszek-na-sdm-2021-tekst-oredzia.html>.
- Franciszek. 2022a. *Orędzie na XXXVII Światowy Dzień Młodzieży*. Dostęp: 15.11.2022. https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/youth/documents/papa-francesco_20220815_messaggio-giovani_2022.html.
- Franciszek. 2022b. Orędzie z okazji II Światowego Dnia Dziadków i Osób Starszych. *L'Osservatore Romano*, 443 6, 4-6.
- Jan Paweł II. 1979. *Encyklika „Redemptor hominis”*.
- Jan Paweł II. 1991. Orędzie na VII Światowy Dzień Młodzieży. *L'Osservatore Romano*, 13(2), 5-7.
- Jan Paweł II. 1992. Orędzie na VIII Światowy Dzień Młodzieży. *L'Osservatore Romano*, 13(10), 8-10.
- Jan Paweł II. 1995. Homilia wygłoszona podczas Mszy Świętej z okazji X Światowego Dnia Młodzieży. *L'Osservatore Romano*, 16(6), 45-46.
- Jan Paweł II. 1996. Homilia wygłoszona podczas XI Światowego Dnia Młodzieży. *L'Osservatore Romano*, 17(5), 37-38.
- Jan Paweł II. 1999. Orędzie na XV Światowy Dzień Młodzieży. *L'Osservatore Romano*, 20(9-10), 16-19.
- Jan Paweł II. 2000. Przemówienie do młodych zgromadzonych na placu Świętego Piotra. *L'Osservatore Romano*, 21(10), 14-16.
- Jan Paweł II. 2001. Orędzie na XVII Światowy Dzień Młodzieży. *L'Osservatore Romano*, 22(9), 6-8.
- Kowalczyk, Marian. 2022. *Implikacje teologiczne apostołatu młodzieży w świetle nauczania papieży XXI wieku*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW.

MARCIN PRZYWARA SAC – ks. mgr pallotyn, dyrektor Pallotyńskiego Centrum Młodzieży „Apostoł”, student Centrum Teologii Apostołstwa „Pallottianum” w Ołtarzewie.